

Manglende kunnskap om stoffers egenskaper og farer

Sjøfartsdirektoratet har ved tilsyn avdekket at mannskap og rederi har manglende kunnskap om egenskaper og farer knyttet til farlige stoff som tas om bord.

Sjøfartsdirektoratet gjennomførte tilsyn om bord i et fartøy der det ble brukt formalin i forbindelse med lasten. Formalin er svært helseskadelig. Stoffet finnes enten som innhold i last eller i egne beholdere/tanker, der stoffet tilføres lasten når den er tatt om bord. I dette tilfellet ble formalin tilført lasten uten at mannskapet om bord hadde risikovurdert bruken av stoffet i tilstrekkelig grad. Mannskapet hadde ikke tilstrekkelig kunnskap om farer tilknyttet bruk av formalin, og det var ikke verneutstyr om bord.

Tiltak

Sjøfartsdirektoratet vil presisere at alt som tas om bord som kan medføre fare, skal være risikovurdert med hensyn til helse, miljø og sikkerhet. Videre skal redere og skipsledelsen gjøre seg kjent med krav som gjelder, og gå gjennom sine rutiner og prosedyrer med tanke på sikkerheten til de som har sitt arbeid om bord.

Rederier har i henhold til skipssikkerhetsloven § 7 plikt til å etablere, gjennomføre og videreutvikle sikkerhetsstyringssystem tilpasset fartøyet og aktiviteten det driver. I forskrift 1. januar 2005 nr. 8 om arbeidsmiljø, sikkerhet og helse for arbeidstakere på skip (ASH-forskriften) § 11-4, finner vi videre krav til risikovurdering med tanke på eksponering for kjemikalier og biologiske faktorer. Blant annet skal en kartlegging av risiko som kan oppstå om bord, dokumenteres med tanke på

- hva en kan eksponeres for
- i hvilke aktiviteter, hvordan og hvor eksponering kan forekomme
- konsentrasjon av og varighet på eksponering
- hvem som utsettes for eksponering

Dersom det avdekkes eksponering, må videre risikovurdering gjøres blant annet basert på

- kjemikaliets farlige egenskaper
- leverandørens informasjon om risiko for sikkerhet og helse
- informasjon fra fagmyndigheter
- anbefalte vernetiltak og effekten av iverksatte tiltak
- kunnskap om at sykdom hos den som har sitt arbeid om bord, påvist ved særlig helseundersøkelse eller på annen måte, kan ha direkte forbindelse med vedkommende sitt arbeid
- øvrige forhold om bord

Overnevnte skal inngå som ledd i rederiets sikkerhetsstyringssystem, oppdateres jevnlig og kunne dokumenteres.

Det er også krav til at avskiper alltid skal gi mannskap om bord informasjon om lastens innhold og egenskaper. Rederi og skipsledelse skal sikre at slik informasjon mottas, og at sikkerhetsdatablad finnes for produkter som kan medføre fare. Kunnskap om last og hva som tilføres last, gjelder også dersom last tilføres et stoff/produkt etter at lasten er tatt om bord. Stoff som for eksempel kan medføre fare ved eksponering i luft, innånding, direkte kontakt med hud o.l., skal alltid ha tilhørende datablad som sikrer at stoffet blir riktig behandlet, også dersom uhell skulle skje.

Alle om bord skal være kjent med hvilke faremomenter som skal tas hensyn til, og denne kunnskapen skal alltid være tilgjengelig og kjent på arbeidsspråket om bord.

Referanser

[Lov om skipssikkerhet \(skipssikkerhetsloven\)](#)

[Forskrift 1. januar 2005 nr. 8 om arbeidsmiljø, sikkerhet og helse for de som har sitt arbeid om bord på skip](#)

[Forskrift 1. januar 2015 nr. 1191 om sikkerhetsstyringssystem for norske skip og flyttbare innretninger](#)

[Forskrift 1. januar 2017 nr.1770 om sikkerhetsstyring for mindre lasteskip, passasjerskip og fiskefartøy mv.](#)

Knut Arild Hareide
sjøfartsdirektør

Håvard Gåseidnes
avdelingsdirektør

Dette dokumentet er godkjent elektronisk, og har derfor ikke håndskrevne signaturer.